

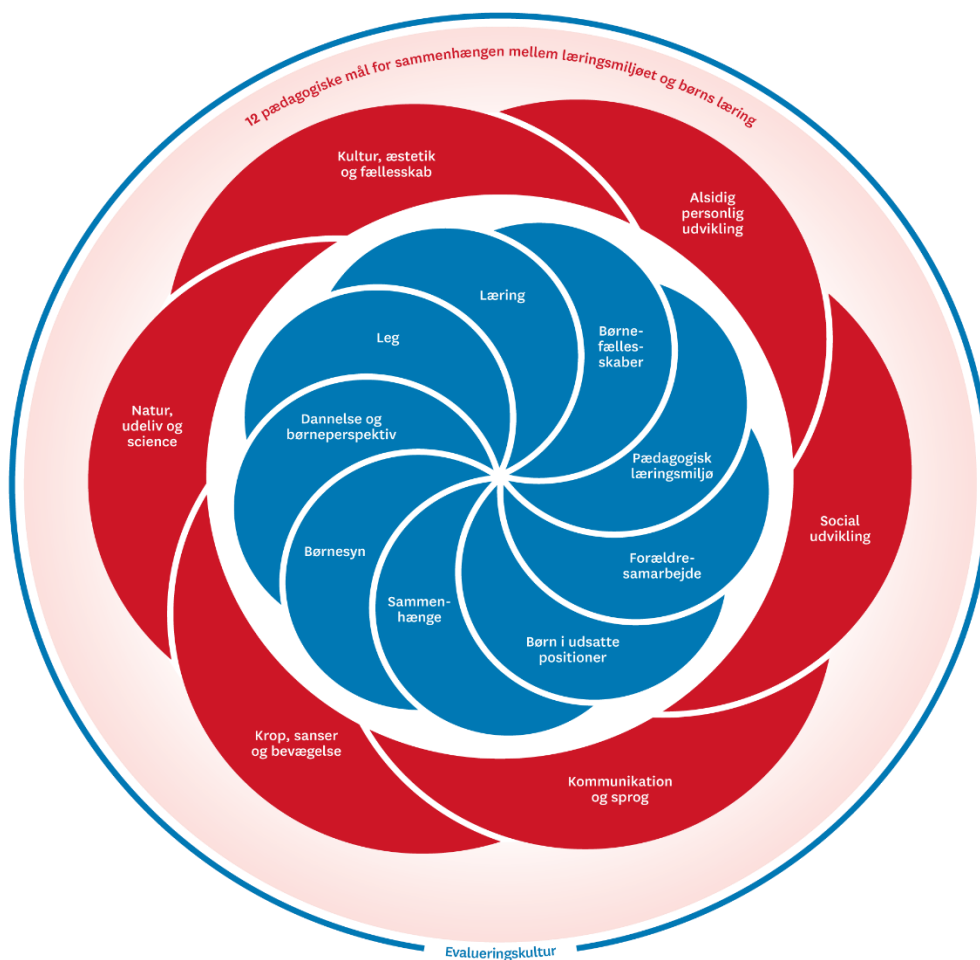
2020-2021

Pædagogisk læreplan for Dalumskolens SFO

Denne pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring og udvikling. Læreplanen er et dynamisk dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan for SFO Odense

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Jf. ændring af folkeskolelovens § 40, stk. 4. gældende pr. 1. juli 2018, skal tidlig SFO-start enten arbejde med temaerne fra den styrkede pædagogiske læreplan for dagtilbud eller med de seks kompetenceområder, der gælder for børnehaveklassen.

I Odense er det besluttet, at hele SFO'ens virke fra Forårs SFO til SFO2 (klub) arbejder ud fra de 6

temaer fra den styrkede pædagogiske læreplan for dagtilbud.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan for SFO tager derfor udgangspunkt i dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse.

Hvem er vi?

Vi er en skolefritidsordning med ca. 160 børn heraf ca. 20 børn fra vores special- og funktionsklasser. Vi har opdelt vores skolefritidsordning således, at ca. 120 0.-2. klasse går i SFO og ca. 45 3. – 4. klasse går i klub.

I Dalumskolens skolefritidsordning bliver børn og forældre mødt af engagerede pædagoger og medhjælpere der har mange forskellige kompetencer. Vores pædagoger har en anerkendende tilgang til det enkelte barn og prioriterer at være i tæt samarbejde med forældrene om børnenes trivsel. I vores SFO prioriterer vi den frie leg, men vi udbyder også hver dag en lang række aktiviteter for vores børn.

I perioder udbydes der mandag og torsdag fra 13:30 – 15:00 op til 7 værksteder, hvor børnene kan deltage i projekter over en længere periode. Her kan børnene fordybe sig i aktiviteter på tværs af klassetrin. Værkstederne er sammensat således, at de tilgodeser børnenes alsidige personlige udvikling og dækker Odense kommunes læreplanstemaer.

Vi har gode fysiske rammer, med mange lokaler og uderum, som giver os mulighed for at skabe større legefællesskaber, men også for at lege i mindre grupper. Vores legeplads rummer både bålplads, fodboldbane og en masse redskaber, som man kan lege på. Vi har adgang til skolegården, hvor børnene – under opsyn fra voksne - kan køre på mooncars, og vi har adgang til en lang række faglokaler, hvor vi kan lave alternative aktiviteter med mindre grupper af børn. Vi bruger gerne vores dejlige lokalområde. På værkstedsdage besøger vi bl.a. Dalumhallen eller tager på ture til Odense å, vi tage i margarineskoven og på ture til legepladser i nærområdet.

I vores klub har vi fokus på at igangsætte aktiviteter med udgangspunkt i børnenes interesser og ønsker. Vi har altid et ugentligt program, hvor der udbydes både fysiske og kreative værksteder og hvor der både er mulighed for at gå i køkkenet med en gruppe børn eller tage på ture ud af huset.

Klubben er beliggende ud til skolens multibaner og rummer masser af muligheder for fælles aktiviteter både inde og ude. Vi samarbejder med lokalområdets idrætsforeninger og har mulighed for at deltage i fodbold-, håndbold- og badminton events. I klubben kan børnene samles om bordtennis, airhockey, wii og brætspil eller de kan samles om mere kreative aktiviteter. Klubben er et godt forum for børnene at være sammen i, og vi ser, at der dannes nye relationer på kryds og tværs af venskaber, klasser og årgange. Netop for at prioritere det sociale samvær mellem børnene har vi i klubben mobilfri perioder, hvilket børnene respekterer og er glade for.

Det Fællespædagogiske grundlag

Vi er hele tiden nysgerrige i forhold til, hvordan vi balancerer muligheden for **leg og læring** i vores fritidstilbud. Børnene i sfoen har altid mulighed for at vælge den frie leg, samtidig forsøger vi at sikre, at vi skaber mulighed for læring ved at tilbyde en lang række aktiviteter, der stiller forskellige krav til børnene f.eks. mod, vedholdenhed og kreativ tænkning.

Vi har medtænkt Odense kommunes **dannelse**sstrategi i arbejdet med de 6 læreplanstemaer, som de er udfoldet i læreplanen.

I Dalumskolens sfo indtager vi naturligt et **børneperspektiv**. Vi lytter til børnenes stemmer og inddrager dem i udviklingen af tilbuddet. I forårs-sfoen har vi daglige samlinger, hvor vi beder børnene stå frem for deres kammerater. I vores sfo ønsker vi, som et nyt tiltag, at lave børneinterviews i forbindelse med evaluering af f.eks. vores værksteddage, indretning af legeplads mv. I vores kub holdes der børnemøder, hvor børnene kommer med forslag til aktiviteter.

Pædagogisk læringsmiljø

I Dalumskolens sfo har vi en ugentlig struktur, der sikrer, at børnene både har mulighed for at dyrke den frie leg og deltage planlagte vokseninitierede aktiviteter. Vi er opmærksomme på overgangen fra skole til sfo, som vi arbejder for bliver præget af ro og faste rutiner.

På vores værkstedsdage – mandag og torsdag - har børnene mulighed for at fordybe sig i en bred vifte af aktiviteter. Vi tilbyder op til 7 forskellige aktiviteter på værkstedsdage. Det kan være sport, madlavning, kreativt værksted, ture ud af huset og meget mere. Alle aktiviteter er rammesat af pædagoger og sigter mod at skabes mulighed for deltagelse, fordybelse og læring. Vi laver projekter, som strækker sig over længere perioder, så børnene oplever at bidrage til et større, fælles produkt f.eks. i forberedelsen til vores årlige sommerfest.

Tirsdage og onsdage tilbyder vi børnene kendte tilbagevendende aktiviteter. Her sætter vi de overordnede rammer og har fokus på at følge sporene i børnenes interesser og i den spontane leg. Her har børnene f.eks. mulighed for at gå i computerrummet, i Dalumhallen eller i kreativt værksted.

I sfoen har børnene altid mulighed for at tilvælge den frie leg. Her skaber vi rammer for at børnene kan dyrke deres fællesskaber – også på tværs af klasser og årgange. Vi bakker op om børnenes ideer og skaber plads til både de stille og de vilde lege. Vi ønsker i højere grad at tage på ture i nærområdet, hvor børnene kan lege i naturen og bruge deres fantasi til at udvikle lege og legeredskaber.

Arbejdet med det fysiske og æstetiske læringsmiljø

Når vi indretter vores sfo, lader vi os inspirere af børnenes leg. Vi forsøger at skabe rum og plads til de lege, som vi oplever som børnenes foretrukne. Vha. skillevægge skabes små rum i det store fællesskab, hvor en mindre gruppe børn kan trække hen og lege uforstyrret. Vores legeplads er ligeledes indrettet, så man kan finde kroge, hvor der er ro til fordybelse i f.eks. rollelege.

Vi ønsker, at børnene stimuleres til at indgå i rollelege på tværs af klasser og årgange. Vi vil derfor indrette forskellige nye legemiljøer så som en købmandsbutik og en skolestue. Vi vil inddrage børnene i indretningen ved – på værkstedsdage – at etablere legemiljøerne sammen med børnene.

I dagligdagen har vi adgang til to legepladser og til sfoens to lokaler. Herudover har vi mulighed for at gå i vores aula, hvor der er plads til fysisk udfoldelse indendørs. Her har vi adgang til en række redskaber, hvormed vi kan træne børnenes motorik.

Vi har for nylig indrettet et nyt kreativt rum, hvor børnene kan finde ro og til fordybelse, og hvor de kan arbejde på projekter over flere dage. Vi udstiller børnenes kreative produkter og har en farverig sfo. Sfoen er præget af årstiden, da elevproduktionerne ofte knytter sig til de årlige traditioner f.eks. påske, jul og halloween.

På værkstedsdage har vi adgang til en række faglokaler, som kan inspirere til nye læringsaktiviteter. Vi benytter bl.a. madkundskab, billedkunst og gymnastiksal.

Sammenhængende læringsmiljøer

Vores forårs-sfo bor i sfoens lokaler og på deres legeplads og har base her. Vores forårs-sfobørn er derfor trygge i de fysiske rammer ved opstart i vores sfo. Det er et mål for os, at de pædagoger, der er i vores forårs-sfo fortsætter op i 0. klasse.

Ved overgangen til sfo overleverer forårs-sfoens pædagoger særlige opmærksomheder omkring udsatte børn, dette gøres i samarbejde med lederen for afdelingen. Hermed forsøger vi at sikre en sammenhæng i den pædagogiske tilgang til børnene.

Forældre i forårs-sfoen modtager et ugebrev, mens forældre i sfoen modtager forældrebreve en gang i kvartalet.

I juni måned afsætter vi en uge til at holde åbent hus i klubben for vores 2. klasser. Her får alle børnene fra vores 2. årgang mulighed for at gå i klub i en eller flere dage. Ugen afsluttes med et grillarrangement, hvor forældrene kan hente børnene og få lidt information om tilbuddet. I vores klub deltager vi i forskellige arrangementer med foreninger i nærområdet. Vi deltager blandt andet i fodboldturneringer, således forsøger vi at vise børnene, hvilke muligheder der er for fritidsaktiviteter, når de forlader klubben.

Samarbejde med forældre om trivsel og læring

Pædagogerne i Dalumskolens indskoling er dagens gennemgående voksne. Pædagogerne ser børnene i mange forskellige sammenhænge i løbet af en dag. De observerer og interagerer med børnene i både skole- og sfoetid og udgør en væsentlig stemme i skole/hjem samarbejdet. Pædagogerne møder forældrene om eftermiddagen og kan tale med forældrene om det enkelte barns trivsel og dagsform. Vi ved, at det har stor betydning for forældrene at få små fortællinger fra barnets hverdag, og vi gør os umage for at fortælle de gode historier.

Vi prioriterer et godt og trygt samarbejde med forældrene om børnenes trivsel. Vi har stor gavn af og behov for, at forældre henvender sig til os med både stort og småt. Vi tager en forældres

eventuelle bekymringer meget seriøst og afsætter gerne tid til længere samtaler om et barns trivsel og læring. Pædagogerne i 0. og 1. klasse deltager på forældremøde og i skole/hjem samtaler en gang om året. Her evalueres barnets trivsel og læring i sfo såvel som skole.

Børn i udsatte positioner

I Dalumskolens SFO har vi en helt særlig inklusionsopgave i forhold til de børn, der er tilknyttet vores special- og funktionsklasser. Herudover oplever vi børn som i perioder er faldende trivsel eller som af den ene eller anden grund er udsatte.

I forhold til børn fra vores specialtilbud, forsøger vi at opstille rammer som gør, at børnene får kontakt til børn fra vores almenklasser. Det gør de blandt andet i de ugentlige værksteder. Herudover rammesætter vi lege og opfordrer og guider forskellige børn til at deltage. Vi indretter vores sfo således, at der er mulighed for at fordybe sig i en leg i en mindre gruppe. Vi tager små skridt og har tålmodighed i processen.

For børn, der er særligt udsatte, udpeger vi en eller to kontaktpædagoger, som har en god relation til barnet. Hvis vi oplever, at et barn kun er særligt knyttet til en voksen, arbejder vi målrettet på, at andre pædagoger får en god relation til barnet. Det gør vi ved at være opsøgende og nysgerrige på barnets livsverden og interesser.

Hvis vi oplever at et børnefællesskab er særligt sårbart på tværs af skole og sfo, har vi gjort os erfaringer med at bruge sfortiden til at styrke børnenes venskaber og sammenhold ved at tilbyde aktiviteter, hvor vi samler børnene om en fælles aktivitet.

De seks læreplanstemaer

Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Alsidig personlig udvikling og social udvikling

Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.

Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, det pædagogiske personale og til lokal- og nærmiljøet.

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.
3. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
4. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Sammenhæng

I Dalumskolens sfo har vi en meget mangfoldig børnegruppe. Vores børn har forskellige baggrunde og ressourcer. Dalumskolens sfo er for alle børn på Dalumskolen også børn fra vores funktions- og specialklasser.

Vores pædagoger har en anerkendende tilgang til det enkelte barn og prioriterer den gode kontakt. Vi har fokus på, at børnene skal have medbestemmelse, og vi bakker op, når de kommer med ideer til aktiviteter. Vi anerkender, at børn er forskellige og har forskellige forudsætninger og behov. Derfor sørger vi for, at der både er rum for de stille og de vilde aktiviteter.

I vores værksteder rammesætter vi aktiviteter på tværs af årgange og umiddelbare venskaber. Her indgår børnene i aktiviteter, som giver dem nye erfaringer med hinanden og i forhold til deres egne kompetencer.

Tiltag

- På personalemøder taler vi om de børn, der i perioder har det svært i det sociale samspil med de andre børn eller som bevæger sig i udkanten af fællesskaberne. Vi aftaler, hvilke voksne, der går tættere ind i relationen til barnet, således denne har mulighed for at guide barnet i samværet med de andre børn. Vi prioriterer, at det er en anden end klassens tilknyttede pædagog, der går tæt på barnet. Det er den udpegede voksne, der har ansvaret i relationen og skal være opsøgende i forhold til barnet.

Særligt forårs-sfo

- Vi laver pædagogiske handleplaner på de børn, som vi i overleveringen fra børnehusene er blevet ekstra opmærksomme på.
- De to første uger bruges på, at eleverne bliver trygge i de fysiske rammer, ved personalet og i deres primære gruppe. Der er fire grupper i forårs sfoen. Efter to uger blandes grupperne to og to og børnene får "legevenner" i og udenfor deres primære gruppe. Legen rammesættes af personalet, som har grupper, som de guider. Oplevelserne fra "legevenner" tages op i daglige samlinger.
- De primære voksne i 0. klasse er i forårs sfoen en gang om ugen. Her er de med som ekstra voksen og har fokus på at danne relationer til børnene.
- Alle børn kommer igennem fire værksteder i løbet af en uge. Her arbejder de hhv. med trivsel, bevægelse, legeøen (førlæsning) og udeliv.

Særligt sfo

- Hvis vi oplever, at et barn har svært ved at finde sin plads i sfoen og zapper rundt i konteksten, hjælper vi barnet til at vælge sig ind på værksteder, hvor der er mulighed for voksenstøtte, som kan guide dem i etableringen af nye relationer og til at fordybe sig i aktiviteter. Det er der særligt mulighed for mandag og torsdag. Det er barnets klassepædagog, der hjælper barnet med at vælge værksted. Dette følges op af en advisering af personalet, som har værkstedet.
- Vi er ekstra opmærksomme på de børn, der viser overskud, som trives i den frie leg og i fordybelse i vilde og stille aktiviteter. Disse børn udfordrer vi med læringsløb, hvor de mødes i zonen for nærmeste udvikling. Vi lærer bl.a. børnene at spille skak eller bordtennis eller giver dem et særligt ansvar på vores værksteder.

Kommunikation og sprog

Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.

Sammenhæng

I forbindelse med sprogvurderinger ses, at hos ca. 15% af børn, der starter i skolen, er man bekymrede for deres sprogfærdigheder. Vi er opmærksomme på, at sfoen skal være et sprogstimulerende læringsmiljø for alle børn og er ekstra opmærksomme på børn med sproglige vanskeligheder. Samtalen er essentiel for sprogudviklingen, og vores sprogudvikling har stor betydning for vores evne til regulering og relationsdannelse. Længden af de samtaler, vi har med børnene, er essentiel. Hjerne udvikler sig, når man indgår i samtale med mange udvekslinger.

Mål

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Tiltag

- Vi stimulerer til længere samtaler med børn, og vi giver os tid til at vente på børnene i vores kommunikation med dem. Vi er her ekstra opmærksomme på børn med særlige sproglige vanskeligheder og på børn fra vores specialafdeling. Vi opmærksomme på at give os tid i samtalen og på – når det er muligt –, at der foregår 5 udvekslinger i samtaler med dem.
- Vi stimulerer til uddybende samtaler og sigter efter at inkludere flere børn i disse. I aktiviteter, hvor vi er samlet omkring en aktivitet, søger vi – med udgangspunkt i børnenes udsagn - at stille spørgsmål, så samtalen uddybes og udvides. Vi inviterer andre børn med i en fælles refleksion over de emner, der kommer op så som kæledyr, fritidsaktiviteter eller større, mere eksistentielle spørgsmål.
- Vi hjælper børnene med at sætte sprog på deres tanker og følelser, når de er i dialog med os og med hinanden.
- Vi er meget opmærksomme på uhensigtsmæssigt sprog i interaktionen mellem børnene, og vi tilbyder børnene alternative måder at udtrykke sig på, hvis de har formuleret sig uheldigt.

Særligt forårs-sfo

- Vi guider børnene til mere selvhjulpethed. Vi guider f.eks. børn at spørge om lov til at være med i en leg, hente hjælp fra en voksen mv.
- Vi laver særlige sprogstimulerende fællesaktiviteter så som lege-øen, dialogisk læsning, fortællerunde mv. Her taler vi f.eks. om årstiderne og vejret. Vi laver understøttende billedlege. tegnediktat- træning af f.eks. forholdsord mv.
- Vi er særligt opmærksomme på, at alle inkluderes i fællessamling og får mod til at sige noget her.
- Vi igangsætter samtaler med enkelte børn – ved at vise nysgerrighed og f.eks. være undersøgende i forhold til børnenes tegninger.

Særligt sfo

- I vores sfo er der etableret et "læsehjørne", hvor der er opstillet sofaer og bogreoler med bøger med forskellige temaer. Vi læser med, for og i dialog med børnene.
- I vores sfo vil vi indrettet en "skolestue" hvor eleverne har adgang til skrivematerialer, tavler mv. Her kan de børneskrive, lege kontor eller skole.

Særligt klub

- Vi prioriterer at sidde sammen med børnene ved ankomst i klub og snakke om dagen og deres interesser, oplevelser.
- Da vi både har special- og funktionsklasse børn i klubben, har vi ekstra fokus på, hvordan børnene kommunikerer, så alle oplever sig inkluderet i samvær og i samtaler. Vi har derfor ekstra fokus på at tale med børnene om deres sprogs påvirkning på andre.

Praksisfortælling om dialogisk læsning og aktiv fortælling i forårssfo

Venner og en trolde

Særligt én historie skabte begejstring blandt børnene. Jeg skulle læse "Venner og en trolde". I løbet af historien lavede jeg forskellige fagter hvortil børnene skulle sige/råbe forskellige ord. Det skabte en form for sproglig opmærksomhed, der gjorde, at børnene var særligt nysgerrige og engagerede. Ud over den aktive del af historien var der spørgsmål til historien, hvor børnene skulle fortælle og uddybe, hvad de havde forstået og eller undret sig over. Derudover lavede børnene en tegning til historien, hvilket gav dem mulighed for at udtrykke sig mere nuanceret end det verbale sprog tillader.

Rikke – pædagog i sfo og forårs-sfo

Krop, sanser og bevægelse

Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen lægges grundlaget for fysisk og mental trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen.

Sammenhæng

Vi oplever, at bevægelse er sjovt, og at det er en anderledes samværsform, der kan skabe (nye) fællesskaber. Iflg. Sundhedsstyrelsen bevæger mange børn sig meget, mens flere og flere børn bevæger sig for lidt og kommer i dårligere form. Børn skal iflg. styrelsen "lege og bevæge sig mindst 60 minutter om dagen", for aktive børn trives bedre og har lettere ved at lære. Det er vores erfaring, at børnene i vores sfo nemt motiveres til at bevæge sig. Der er ofte stor tilslutning til aktiviteter i skolens aula og gymnastiksal og til udendørsaktiviteter, der fordrer, at pulsen kommer op.

Mål

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Tiltag

- Vi tilrettelægger forskellige aktiviteter, som enten er voksenstyrede eller som vi starter op og børnene udvikler og viderefører, så de får ejerskab over aktiviteten. Vi tager initiativ til opstart af boldspil, vandlege, balancelege, og til at børnene bruger sfoens minicykler og mooncars.
- Vi giver plads til den vilde leg f.eks. klatre-, tumle- og sanselege. Vi har is i maven, når børnene klatrer højt og udfordrer deres motorik.
- Vi laver små konkurrencer og stafetter, forhindringsbaner og bruger "Just dance" i aulaen og gymnastiksalen.

Særligt forårs-sfo

- Vi sørger hver dag for, at alle børn er ude flere gange i løbet af hele dagen og at de får pulsen op.
- Vi lære børnene reglerne for forskellige bevægelses- og boldspil.
- Vi igangsætter lege med udgangspunkt i børnenes fantasi og med fokus på motorisk træning.

Særligt sfo

- Vi tilbyder en lang række bevægelsesaktiviteter i vores sfo. F.eks. stikbold, hockey, fodbold, tarzanbane, cross-fit for børn og lange gåture ud af huset.

Kilde: Hele materialet til brug for de pædagogiske læreplaner i SFO i Odense tager udgangspunkt i publikationerne til dagtilbud fra Danmarks Evalueringsinstitut og Børne- og Socialministeriet. Se [her](#)

- Vi er ekstra opmærksomme på børn, der fravælger fysiske aktiviteter og gør os umage for at finde deres zone for nærmeste udvikling og motivere dem til deltagelse ved at indgå i samspil med dem og koble dem på fysiske legefællesskaber.

Særligt klub

- Der tilbydes fysiske aktiviteter for de børn, der ønsker det. Vi arrangerer turneringer i fodbold, stikbold, bordtennis mv. og tilbyder udflugter og cykelture.

Praksisfortælling om bevægelses-værksted "Tarzanbanen"

Wipe-out banen

I gymnastiksalen fik vi etableret en forhindringsbane. De første par gange var der blevet opstillet en bane, hvor børnene kunne hoppe, klatre, løbe, gå på line osv. Børnene udfordrede sig selv, de tog bl.a. tid på sig selv og hinanden. Efter et par gange i værkstedet blev de samme redskaber taget frem og børnene fik nu medbestemmelse over aktiviteten og de opstillede selv en helt ny forhindringsbane i fællesskab. Det skete helt uden voksenstyring.

Nogle børn konkurrerede mod hinanden, nogle børn kæmpede mod deres egen tid, nogle børn begyndte at lege kameramand/dommer/publikum og aktiviteten udviklede sig fra en almindelig leg på forhindringsbane til noget, der ligner de wipe-outbane konkurrence, som nogle børn havde set på TV eller på nettet. De næste mange gange legede børnene med deres egne regler, og jeg oplevede af nogle børn - allerede i skoletiden - begyndte at snakke om, hvordan og hvorledes legen skulle foregå i sfoen, og hvilke roller de forskellige børn skulle have.

Nicolai – Pædagog i sfo

Natur, udeliv og science

Naturoplevelser har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social samt en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.

Sammenhæng

I vores sfo er vi ude i alt slags vind og vejr. På vores legeplads er der træer og buske, bakker og huler. Vi har et bålsted, og vi har nem adgang til et nærområde, hvor man bl.a. kan besøge Odense Å. Nutidens børn bliver berørt af den øgede fokus på bæredygtighed og har viden om, at man skal passe på vores natur. Vi vil gerne skabe opmærksomhed hos børnene omkring naturen, dens plante- og dyreliv og om naturvidenskabelige emner. Vi vil dog også gerne bidrage til, at de lære at passe på miljøet.

Mål

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så de får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Tiltag

- Vi drager ud i vores nærområde og undersøger naturen.
- Vi lærer børnene at færdes med respekt i naturen. Vi rydder op efter os, hvor vi har været og samler affald på legepladsen og på gåture i nærmiljøet.
- Vi indleder samtaler med børnene omkring den mad vi spiser og taler om madens bestanddele.

Særligt forårs-sfo

- Vi har en fast ugedag, hvor vi fordyber os i teamet "natur og udeliv". Her er vi undersøgende i forhold til naturen – særligt plante- og dyrelivet i vores nærområde. Vi studerer f.eks. insektbo, undersøger vandløb mv.
- Vi tager dele af naturen med ind i forårs-sfoen og laver f.eks. mosaikker af ting i naturen, maler på sten, laver land-art mv.

Særligt sfo

- Vi tilbyder værksteder, hvor børnene undersøger plante- og dyreliv ved Odense å.
- Vi tilbyder værksteder, hvor eleverne får viden om, hvordan man udnytter naturens spisekammer. Her laver vi bålmad eller tager i hjemkundskab og sylter og laver saft og supper.
- Vi tilbyder værksteder, hvor eleverne skal gengive deres naturoplevelser i forskellige kreative produktioner så som tegning og vandfarver.

Særligt Klub

- Vi plukker æbler og andet frugt og presser vores egen juice.
- Vi cykler ud og leger i skoven og ved åen
- Vi arbejder med træ og snitter redskaber og andet.

Kultur, æstetik og fællesskab

Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og derved forstå deres omverden.

Sammenhæng

I vores sfo har vi børn med meget forskellige kulturelle baggrunde. Vi har tradition for at fejre diverse danske højtider med kreative værksteder og fællesarrangementer. Vi prioriterer, at børn får lov at bruge deres kreativitet og fantasi. De æstetiske læreprocesser giver børnene mulighed for at udtrykke sig mere nuanceret end det talte sprog. Der er flere af vores personale som har en kreativ åre. Vi har adgang til skolens faglokaler mandag og torsdag herunder håndarbejde og billedkunst. Vi har adgang til computere og I-pads.

Mål

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at de får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Tiltag

- Vi tilgodeser børnenes forskellige kulturer Vi forholder os nysgerrige til de kulturer og traditioner, der er i børnenes familier og taler om ligheder og forskelle kulturer i mellem.
- Vi understøtter årets traditioner så som jul, påske og fastelavn og tilbyder værksteder med disse som omdrejningspunkt.

Særlig forårs-sfo

- Vi arbejder med forskellige materialer, medier og udtryksformer
- Vi arbejder med årstider og traditioner

Særligt sfo

- Vi afholder halloween-arrangement og laver værksteder op til dagen.
- Vi tilbyder ugentligt kreative aktiviteter, hvor børnene i samspil med en voksen kan fordybe sig i kreative projekter f.eks. tegning, papirfoldning, syning og maling.
- På værkstedsdage udbydes en lang række kreative værksteder, hvor børnene – over en længere periode – kan fordybe sig i kreative projekter. Vi tilbyder bl.a. smykkeværksted, skralde- og genbrugsværksted, stop-motion værksted mv.

Særligt klub

- Vi har ugentlig kreative værksteder, hvor børnene producerer forskellige ting.
- Vi deltager i de traditioner, der er i SFO f.eks. sommerfest.
- Vi lave vores egne nye traditioner, så som julefrokost, for klub-børnene.
- Vi er eksplicite i forhold til at italesætte, at vi er forskellige og har forskellige kulturer og traditioner, men at vi også har mange ting, der gør os ens.

Praksisfortælling om værkstedet "Mad fra andre kulturer"

Det smagte bedre i sfoen

Vi lavede et værksted, hvor børnene skulle lave mad fra forskellige kulturer såsom mad fra Marokko, Thailand m.v. Da vi arbejdede med mad fra Thailand, var vi i madkundskabslokalerne for at lave mad sammen. Vi lavede en thailandsk karryret med ris, kylling og grøntsager og en masse krydderier. Børnene var meget nysgerrige, og spurgte undrende ind til de nye og spændende krydderier, som det thailandske køkken benytter. Flere af børnene var skeptiske, især overfor varme grøntsager. De var vant til at spise dem rå. Vi blev enige om, at børnene skulle smage på maden, inden de besluttede sig for, om de kunne lide det eller ej. Børnene var meget glade for at være i køkkenet og få lov til selv at skære kød og snitte grøntsager.

Da maden blev klar, var flere af børnene i tvivl om, hvorvidt de overhovedet ville smage det nye og fremmede mad. Vi aftalte, at det ikke var nødvendigt at tage en stor portion til at starte med, men at de gerne måtte tage en lille tallerken og smage lidt. Efter første bid, var børnene dog ikke i tvivl om, at maden fra det thailandske køkken smagte dejligt. De fleste skulle have mere en blot den ene lille portion, som de først havde regnet med. De sluttede dagen af med at fortælle, at de syntes at det smagte helt vildt godt, og de ville gerne have opskriften med hjem, så de kunne lave det sammen med deres forældre.

Det har generelt været en aktivitet, hvor børnene har været glade og nysgerrige, og har haft lyst til at deltage. Jeg oplever, at mange forældre efterfølgende har skrevet til mig på Aula, og fortalt at deres børn har været meget glade for aktiviteten, og at vi skulle fortsætte med dette. De spurgte også efter opskriften, så de kunne gentage succesen derhjemme. Nogle forældre har efterfølgende meldt tilbage, at de har forsøgt sig med retten derhjemme, men børnene ikke syntes at det smagte helt ligesom da de lavede det med Toria. Alt i alt har det været en spændende aktivitet, hvor børnene har kunne udforske andre kulturer og lære om disse gennem madlavning.

Toria – Pædagog i sfo

Kilde: Hele materialet til brug for de pædagogiske læreplaner i SFO i Odense tager udgangspunkt i publikationerne til dagtilbud fra Danmarks Evalueringsinstitut og Børne- og Socialministeriet. Se [her](#)

Evalueringskultur

Hver andet år evalueres den samlede handleplan. Som evalueringsmetode har vi valgt praksisfortællingen samt gruppeinterviews med børn og forældre. Evalueringen offentliggøres på skolens hjemmeside.

Praksisfortællinger og interviews

Vi ønsker, at praksisfortællinger skal være omdrejningspunktet for evaluering af de pædagogiske læreplaner.

De færdige pædagogiske læreplaner evalueres på pædagogiske dage. Her evalueres arbejdet med de seks læreplanstemaer gennem refleksion over praksisfortællinger. Praksisfortællingerne fortæller af pædagogerne og følges op af en undersøgelse af den pædagogiske faglighed bag handlingerne i fortællingen. Vi laver en fælles refleksion over prioriteringer, valg og fravalg og over, hvordan praksisfortællingen afspejler det pædagogiske læringsmiljø vi ønsker i vores sfo. Her finder vi løbende frem til, hvordan vi kan justere vores praksis og gøre mere af det, der virker.

Der udvælges herudover et tema, som evalueres i dybden f.eks. arbejdet med børn i udsatte positioner eller det fysiske læringsmiljø. Her inddrages interviews med børn og forældre.

Læringsmiljøobservationer

For at sikre sammenhæng mellem børnehave og forårs-sfo gennemfører vi hvert år læringsmiljøobservationer på tværs af skole og børnehuse.

Afdelingsleder fra Dalumskolen og personale fra skolens forårs-sfo besøger et børnehus i januar-februar. Der laves observationer af læringsmiljøet hos de store børn i institutionen. Der observeres særligt på:

- Børns selvhjulpenhed
- Struktur og forudsigelighed
- Arbejdet med inklusion
- Det sprogstimulerende læringsmiljø

Efter observationen giver vi personalet feed-back. Her fortæller vi om de ting, som vi ser fungerer, og vi spørger ind, hvis der er noget, der undrer os.

I foråret kommer en pædagog og daglig leder fra det lokale børnehus på besøg i forårs-sfoen og laver en tilsvarende læringsmiljøobservation og giver personale og afdelingsleder feed-back.